

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

Posodobitev kurikularnega procesa na OŠ in GIMN

PRO oddelek II. gimnazije Maribor

Operacijo delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov v obdobju 2007-2013, razvojne prioritete: Razvoj človeških virov in vseživljenjsko učenje; prednostne usmeritve: Izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja.

Ali dosegamo cilje, ki smo si jih zastavili?

I. Predmeti, ki se izvajajo skozi celo šolsko leto	1. letnik		2. letnik		3. letnik		4. letnik		Skupno št. ur v prog.	Matur. standard
	št. ur na		št. ur na		št. ur na		št. ur na			
	teden	leto	teden	leto	teden	leto	teden	leto		
Slovenščina	4	140	4(O,V)	140	4(O,V)	140	4(O,V)	140	560	560
Matematika	4	140	4(O,V)	140	5(O) 5(V)	175 175(V)	5(O) 5(V)	175 175	630 (630)	560
1. tuji jezik	3 (OR, VŠ)	105	3(O,V)	105	3(O,V)	105	3(O,V)	105	420	420
2. tuji jezik	3 (OR, VR)	105	3(O,V)	105	3	105	3(O,V)	105	420	420

Operacijo delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov v obdobju 2007-2013, razvojne prioritete: Razvoj človeških virov in vseživljenjsko učenje; prednostne usmeritve: Izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja.

Zakaj uvedba nivojskega pouka?

1. Izboljšati obisk pouka
2. Pozitivno vplivati na samoiniciativnost dijakov za projektno in raziskovalno delo
3. Pozitivno vplivati na dvig poprečne ocene (učnega uspeha)
4. Omogočiti pozitivno, ustvarjalno okolje za dijake in njihove učitelje
5. Povečati zanimanje dijakov za raziskovalno in projektno delo
6. Spodbujati dijake h kreativnosti, samoiniciativnosti, solidarnosti,....
7. Izboljšati maturitetne rezultate pri slovenščini, matematiki in tujih jezikih

Razvrstitev dijakov v nivoje

- **Pri obeh tujih jezikih** so bili dijaki razvrščeni v nivoje na osnovi diagnostičnih testov v začetku 1. letnika.
- Pri **matematici in slovenščini** je bila raven zahtevnosti izbrana na osnovi priporočila učitelja ter ob soglasju dijaka in njegovega zakonitega skrbnika.
- Dijaki lahko raven zahtevnosti menjajo ob ocenjevalnih obdobjih. Kljub tej možnosti je prehodov zelo malo (v treh letih 2).

Tabela 1: Pregled števila dijakov pri premetih, ki so nivojsko izvajani (šol. leto 2012/13)

predmet	2.B	3.B
ANG – osnova raven	13	14
višja raven	17	13
NEM – osnova raven	12	10
višja raven	10	5
ŠPA – osnovna raven	9	9
FRA – osnovna raven	0	6
SLO – osnovna raven	15	17
višja raven	15	12
MAT – osnovna raven	13	20
višja raven	17	7

Rezultati (1. obisk pouka)

Izostanki (podatki za šol. leto 2011/12)

Tabela 1: Pregled opravičenih in neopravičenih izostankov med posameznimi razredi 2. letnikov

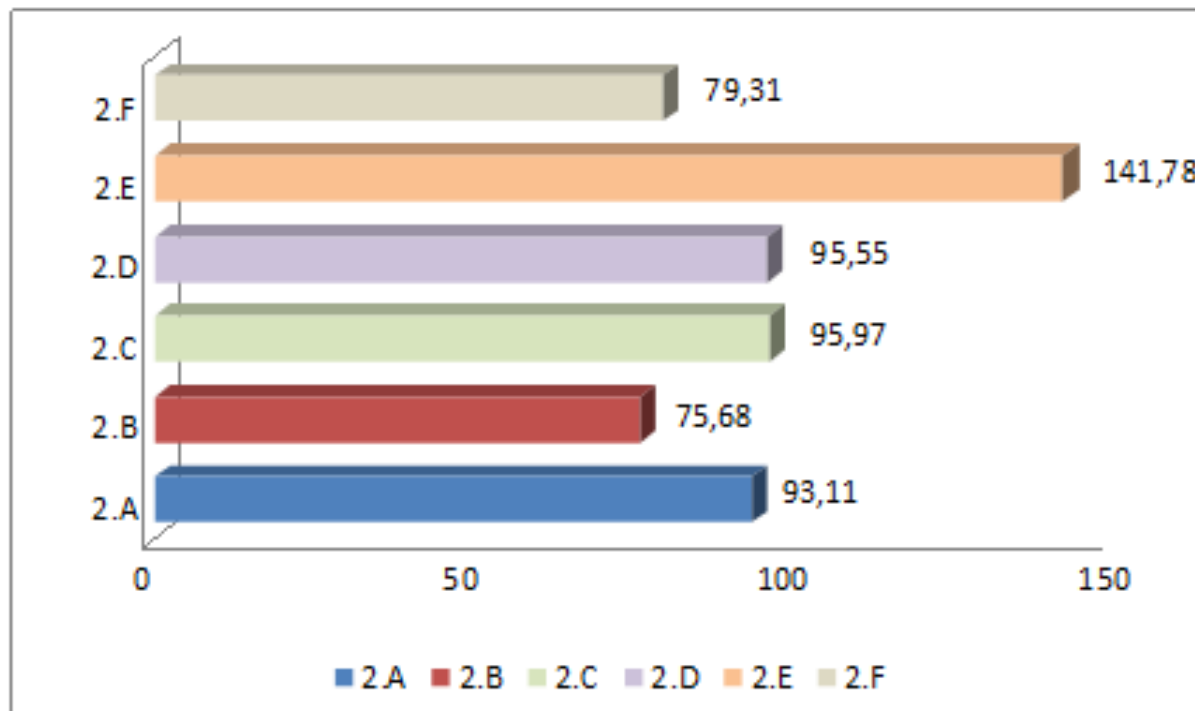
Razred	št. dijakov	OPV	OPV/ dijaka	NEOPV	NEOPV/ dijaka
<u>2.A</u>	28	2607	93,11	191	6,82
<u>2.B</u>	31	2346	75,68	98	3,16
<u>2.C</u>	30	2879	95,97	78	2,6
<u>2.D</u>	31	2962	95,55	80	2,58
<u>2.E</u>	32	4537	141,78	134	4,19
<u>2.F</u>	32	2538	79,31	105	3,28
SKUPAJ (brez Š)¹	184	17869	97,11	686	3,72
<u>2.Š</u>	23	5003	217,52	139	6,04
SKUPAJ	207	22872	110,49	825	3,99

kontrola

poskus

¹ Š- športni oddelek

Število opravičenih izostankov na dijaka med 2. letniki

Operacijo delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov v obdobju 2007-2013, razvojne prioritete: Razvoj človeških virov in vseživljenjsko učenje; prednostne usmeritve: Izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja.

PRIMERJAVA IZOSTANKOV MED RAZLIČNIMI PROGRAMI

	št. dijakov	OPV	OPV/ dijak	NEOPV	NEOPV/ dijak
GIM-splošna	550	43035	78,25	2196	3,99
GIM-evropski oddelki	89	8656	97,26	511	5,74
GIM-PRO oddelki	61	4531	74,28	100	1,64
GIM- športna	96	20391	214,64	624	6,57
Mednarodna matura	63	5119	81,25	133	2,11
SKUPAJ	859	81,73	95,26	3564	4,15

Tabela 4: primerjava izostankov med različnimi programi

Rezultati – poprečna ocena

UČNI USPEH DIJAKOV

Splošni učni uspeh	Število dijakov		%	
	<u>2.A (kontrola)</u>	<u>2.B (poskus)</u>	<u>2.A (kontrola)</u>	<u>2.B (poskus)</u>
Odlično (5)	5	9	18,52	30
Prav dobro (4)	13	16	48,15	53,33
Dobro (3)	5	5	18,52	16,67
Zadostno (2)	1	0	3,70	0,0
Nezadostno (1)	3	0	11,11	0,0
Pozitivni	24	30	88,89	100,0
Neocenjeni	0	0	0,00	0,0
SKUPAJ	27	0	100,00	100,0
USPEH ni določen	1	0		0

Tabela 5: Splošni učni uspeh v 2. letniku

predmet	Raven/št. dijakov	Pop. (2.B)	Ocena	Povp. skupaj 2.B	ocena	povp. ocena 2.A
slovenščina	Osnovna (16)	3,90		4,10		3,50
	višja(14)	4,30				
matematika	Osnovna (18)	3,00		3,75		3,20
	Višja (12)	4,50				
angleščina	Osnovna (16)	3,90		4,10		4,10
	Višja (16)	4,30				
nemščina	Osnovna (14)	4,93		4,20		4,20
	Višja (4)	4,50				

Tabela 6: primerjava ocen pri predmetih, ki se izvajajo nivojsko

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

Posodobitev kurikularnega procesa na OŠ in GIMN

PRO oddelek II. gimnazije v Mariboru
SLOVENŠČINA

Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Operacijo delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.
Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov v obdobju 2007-2013, razvojne prioritete: Razvoj človeških virov in vseživljenjsko učenje; prednostne usmeritve: Izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja.

Cilj:

- omogočiti pozitivno, ustvarjalno okolje za dijake in njihove učitelje**
- spodbujati dijake h kreativnosti, samoiniciativnosti, solidarnosti ....**

Na začetku je bila osnovna šola ...

- Diferenciacija pouka pri slovenščini v devetletni osnovni šoli – napredek pri razvijanju sporazumevalne idr. zmožnosti (metajezikovna, skladenjska, pravopisna, pravorečna ...).
- Razlogi zanjo – različna izhodišča pri predznanju in splošni/intelektualni sposobnosti, stopnji motiviranosti, pestrosti učnih tipov itn.

Most v srednjo šolo

- Srednja šola
  - splošna znanja za vse dijake/dijakinje
  - posebna znanja – dodatna ali poglobljena znanja, ki jih učitelj lahko obravnava po lastni presoji glede na zmožnosti in interese svojih dijakov, tj. v svojo dnevno prakso uvaja diferenciacijo.
- Večja fleksibilnost pri odločanju o izbirnih vsebinah – oboje učitelj praktik lahko učinkoviteje realizira pri nivojskem pouku.

PRO – pro vel contra?

- Oblikovanje manjših, homogenih učnih skupin, posledično uvajanje različnih didaktičnih pristopov (metod in oblik dela, npr. projektno delo, problemska metoda, raziskovalna metoda ...) – individualizacija, diferenciacija uporaba sodobne informacijsko-komunikacijske tehnologije, spodbujanje dela z nadarjenimi dijaki ...

Kaj početi s te(r)orijo?

- Isti cilji – različne poti
  - nagradnja dela z dodatnimi vsebinami
  - razredne projektne naloge
  - delo z IKT
  - delo v skupinah, dvojicah,
  - debate (pro et contra) ...

Od besed k dejanjem

Osnovna raven

„klasični“ govorni nastop,
npr. F. Prešeren: Krst pri
Savici

Višja raven

skupinski govorni nastopi
(ali v dvojicah) z razširjeno
problematiko, npr. *Črtomir
med poganstvom in
katolicizmom* (primerjalno
F. Prešeren: Krst pri Savici
+ D. Smole: Krst pri Savici)

Od besed k dejanjem

Osnovna raven	Višja raven
<p>obravnavava tematskega sklopa – branje in razčlenitev neumetnostnega besedila (npr. raziskovalni pogovor)</p>	<p>razredni projekt – samostojen izbor besedila, analiza, interpretacija, tvorjenje nalog različnih jezikovnih ravnin, naloga tvorjenja NUB, določitev kriterijev vrednotenja ...; reševanje, kritični prijatelj, analiza ...</p>

Od besed k dejanjem

Osnovna raven

branje in razčlenitev UB,
npr. Slavko Grum, *Dogodek
v mestu Gogi* (učni list)

Višja raven

besedilne naloge esejskega
tipa, npr. **MONTAŽNA
SCENA GOGOVSКИH
TRAVM**

(Pojasnite razmerje med dialogom in didaskalijami. Kako je zgrajeno dogajalno prizorišče? Zakaj se je Grum odločil za to? Kako se v montažni postavitvi izražajo gogovske osebnosti? Katera je njihova skupna lastnost? Izberite eno izmed oseb, opišite njeno zgodbo in se do nje moralno opredelite.)

Od besed k dejanjem

Osnovna raven

**Življenje in delo Ivana
Cankarja**

Višja raven

***Zakaj je že ustvaril bog
(Cankar) dolino
šentflorjansko? – debata o
Cankarjevi kritični drži do
slovenske
malomeščanskosti
(družbene razmere,
motivno-tematska zasnova
del, biografski elementi ...)***

Še nekaj cvetja z vrto v nivojskega pouka

- Naloge za bonus točke pri pisnih ocenjevanjih znanja (posebna znanja – nad 100 %),
- tekmovanje v znanju slovenščine za Cankarjevo priznanje,
- pesniški almanah
- gledališka predstava
- kulturna proslava
- raziskovalne naloge ...

Preklopi
na
MOLTO
GRAVE

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

Posodobitev kurikularnega procesa na OŠ in GIMN

PRO oddelek II. gimnazije v Mariboru
MATEMATIKA

Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Operacijo delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.
Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov v obdobju 2007-2013, razvojne prioritete: Razvoj človeških virov in vseživljenjsko učenje; prednostne usmeritve: Izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja.

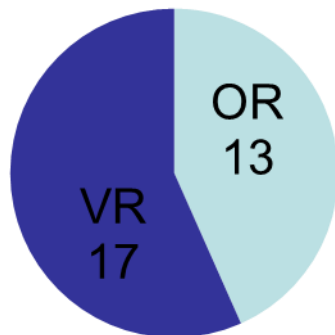
Cilj: Omogočiti pozitivno, ustvarjalno okolje za dijake in njihove učitelje
Cilj: Spodbujati dijake h kreativnosti, samoiniciativnosti, solidarnosti,....

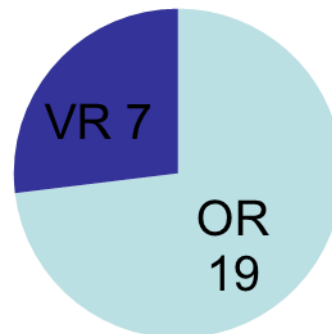
Nivojski pouk pri matematiki v 2. in 3. letniku PRO oddelka

Zunanja diferenciacija - dijaki so ločeni v osnovni in višji nivo vse ure pouka predmeta:

❖ 2. letnik – 4 ure/teden

3. letnik – 5 ur/teden

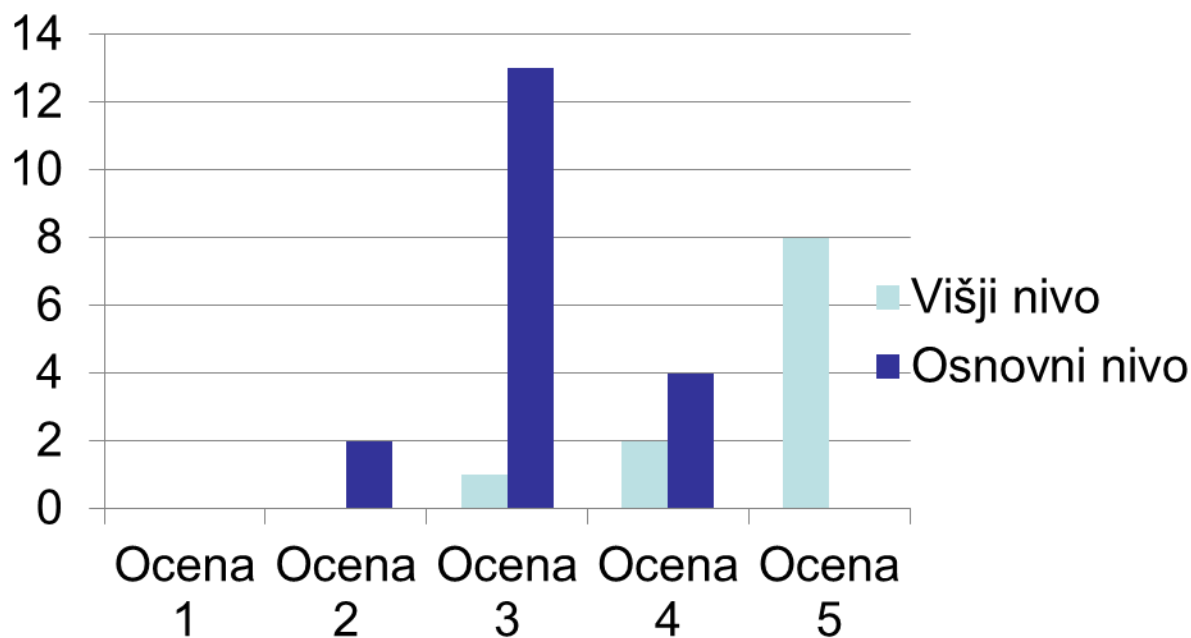
Skupine so bile oblikovane na osnovi:

- ❖ zaključene ocene v 1. letniku,
- ❖ interesov in želja dijakov,
- ❖ predloga učitelja (individualni intervjuji z dijaki).

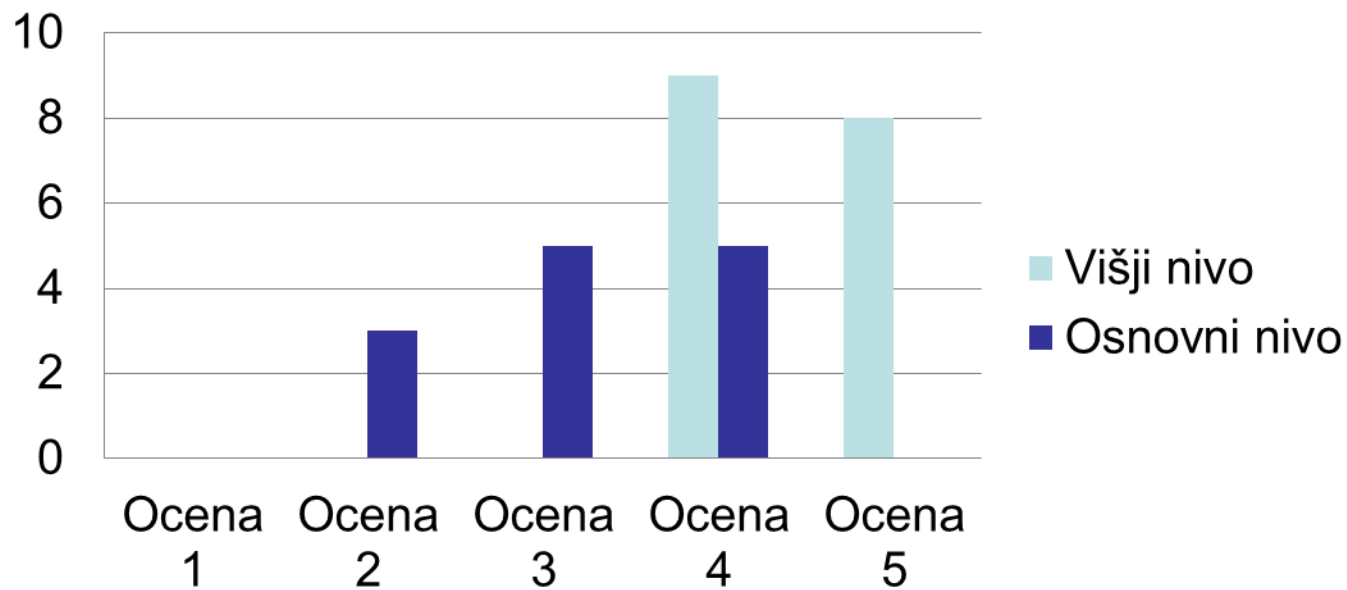
Prehajanje med nivoji je možno samo ob koncu ocenjevalnega obdobja. Do sedaj sta 2 dijaka iz višjega prestopila v osnovni nivo.

Razporeditev dijakov po nivojih glede na zaključeno oceno v 1. letniku

2011/12 (sedaj 3. letnik)

2012/13 (sedaj 2. letnik)

Razlogi za zunanjo diferenciacijo

- slediti učnemu načrtu, ki deli znanja na:
  - ❖ SPLOŠNA znanja,
  - ❖ POSEBNA znanja,
  - ❖ IZBIRNE vsebine.
- omogočiti delo v MANJŠIH, HOMOGENIH skupinah (možnost individualnega pristopa in spremljanja napredka)
- omogočiti vpeljavo novih oblik preverjanja in ocenjevanja znanja (matematični esej)

Po ravneh diferenciramo:

- ❖ vsebine,
- ❖ cilje,
- ❖ metode dela.

Razlike v didaktiki pouka

OSNOVNI NIVO	VIŠJI NIVO
<ul style="list-style-type: none"> - naloge in vprašanja med poukom so zastavljena tako, da zahtevajo znanje na nivoju prepoznavanja, razumevanja in uporabe, redkeje pa na nivoju višjih taksonomskih ravni	<ul style="list-style-type: none"> - naloge in vprašanja med poukom so zastavljena tako, da večkrat zahtevajo znanje še na višjih taksonomskih ravneh

Razlike v didaktiki pouka

OSNOVNI NIVO	VIŠJI NIVO
<ul style="list-style-type: none"> - obravnava splošnih vsebin in manjši delež posebnih vsebin - več poudarka na reševanju in razumevanju osnovnih nalog, veliko vodenega reševanja nalog - voden matematično odkrivanje s pomočjo IKT	<ul style="list-style-type: none"> - obravnava splošnih, posebnih in tudi del izbirnih vsebin - več poudarka na reševanju kompleksnejših nalog, več samostojnega reševanja nalog - samostojno matematično odkrivanje s pomočjo IKT

Načini vrednotenja in ocenjevanja

OSNOVNI NIVO	VIŠJI NIVO
<ul style="list-style-type: none"> - 5 pisnih preizkusov znanja - 1 ustno ocenjevanje znanja - ocena razširjenega eseja – MATEMATIČNO RAZISKOVANJE	<ul style="list-style-type: none"> - 5 pisnih preizkusov znanja - 1 ustno ocenjevanje znanje - ocena dveh razširjenih esejev – MAT. RAZISKOVANJE in MAT. MODELIRANJE

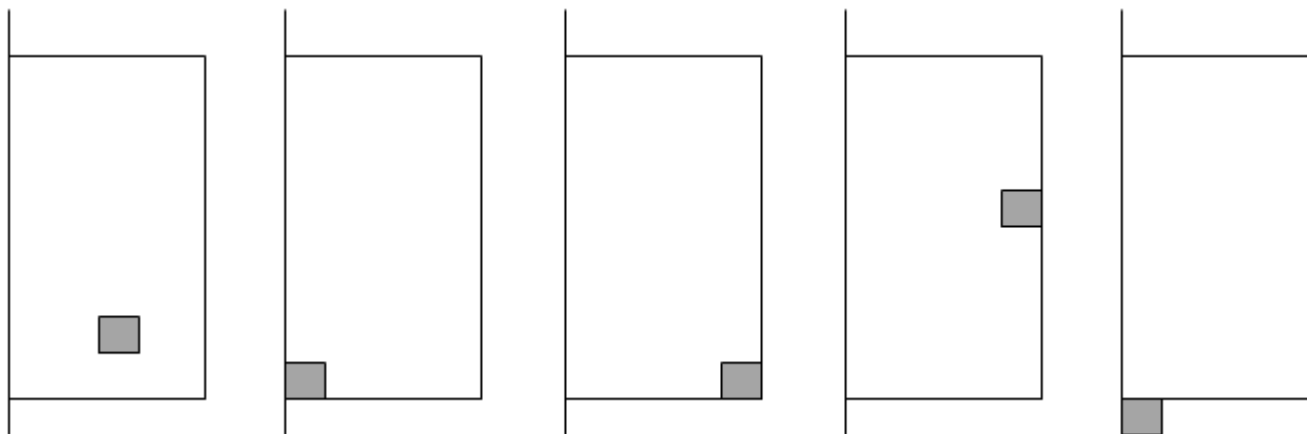
Kriteriji za ocenjevanje eseja

- ✓ oznake in matematična terminologija,
- ✓ komunikacija,
- ✓ matematični proces,
- ✓ rezultati,
- ✓ uporaba IKT,
- ✓ kvaliteta dela.

NALOGA (primer mat. eseja)

UTA PSA LORDA

Ob hiši bi radi ogradili del površine (pesjak) pravokotne oblike, po kateri bi se gibal psiček Lord. Na voljo imamo 10 m žične ograje. Pasja uta (1m×1m) mora biti del pesjaka. Razišči velikost pesjaka, po katerem se bo gibal Lord, kadar ne bo počival v uti. Spodaj je narisanih nekaj možnosti.

Za različne možnosti razmisli naslednje:

Kolikšni sta lahko širina (x) in dolžina (d) pesjaka?

Kako je dolžina pesjaka odvisna od širine? Izrazi dolžino d s širino x .

Kako se spreminja površina pesjaka P , kadar spreminjamo širino x ? Katera funkcija predstavlja odvisnost površine pesjaka od njegove širine?

Kdaj bo površina pesjaka največja in kolikšna je ta maksimalna površina? Pri tem si lahko pomagaš s tehnologijo (npr. GeoGebra).

V zaključku razmisli, ali obstajajo še kakšne druge možnosti za postavitev ute in katera postavitev meniš, da je najbolj primerna za Lorda?

Zastavljeni cilji nivojskega pouka

- ❖ želimo, da dijaki na osnovnem nivoju bolje usvojijo in utrdijo *splošna* znanja
- ❖ želimo, da dijaki na višjem nivoju hitreje in bolj poglobljeno usvajajo tudi *posebna znanja* in *izbirne vsebine*
- ❖ želimo, da dijaki razvijajo dodatne kompetence:

- ✓ razumejo in uporabljajo matematični jezik,
- ✓ uporabljajo IKT,
- ✓ uporabijo matematično znanje za reševanje problemov v širših kontekstih,
- ✓ zbirajo, strukturirajo, analizirajo podatke,
- ✓ sklepajo, posplošujejo, abstrahirajo, analizirajo.

Doseganje ciljev nivojskega pouka

- kvalitetni matematični eseji
- dijaki samostojno uporabljajo IKT
- dvig ocen na osnovnem nivoju
- dobri rezultati dijakov na tekmovanju iz znanja matematike
- dobri rezultati na maturi ?

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

Posodobitev kurikularnega procesa na OŠ in GIMN

PRO oddelek II. gimnazije v Mariboru
ANGLEŠČINA

Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Operacijo delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.
Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov v obdobju 2007-2013, razvojne prioritete: Razvoj človeških virov in vseživljenjsko učenje; prednostne usmeritve: Izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja.

Cilj: Omogočiti pozitivno, ustvarjalno okolje za dijake in njihove učitelje

Cilj: Spodbujati dijake h kreativnosti, samoiniciativnosti, solidarnosti,....

Nivojski pouk pri poučevanju angleščine

KAJ?

- eksterna diferenciacija (2.B in 3.B)

NIVO	2. B	3. B
OR	13	14
VR	17	13

- uvrstitveni test v 1. letniku (nivo B1+) – preverjanje slovnice, besedišče, bralne veščine → določitev zahtevosti učbenika
  - heterogena prva generacija, homogenejša druga generacija
- Omogočeni prehodi (2x na VR, 3x na OR)

ZAKAJ?

1. Povečati samoiniciativnost dijakov:
  - *več jezikovne izpostavljenosti, individualnejši pristop*
2. Učenje jezika preko dolgoročnega projektnega dela
  - *spodbujati kreativnost*
3. Ustvariti okolje, kjer dijaki uporabljajo tuji jezik-sodelovati
  - *intenzivnejše delo s posameznikom – boljša spremljava dijakovega napredka*
4. Izboljšati maturitetne rezultate (?)

KAKO?

Poudarki

- skupinsko delo, interaktivne (komunikativne) aktivnosti
- sistematično uvajanje literature od prvega letnika naprej
- projektno delo
- „časopisni portfolio“

Obravnava literarnih in filmskih del

LETNIK	LITERARNO DELO
1 ST YEAR	SHORT STORIES – ROALD DAHL RODDY DOYLE
2 ND YEAR	NOVEL – SLUMDOG MILLIONAIRE (or) SHORT STORY – S. JACKSON (THE LOTTERY)
3 RD YEAR	MATURA SHORT STORY + NOVEL - THE KITE RUNNER
4 TH YEAR	MATURA NOVEL 2

Filmi – literarna dela pri pouku TJ?

ZAKAJ?

- dodana vrednost
- nadgradnja besedišča
- vpogled v kulturo
- razvijanje pozitivnega odnosa do literature
- kreativnost
- kontekstualno, holistično učenje tujega jezika
- motivacijsko

KAKO IZBRATI?

- zanimivo za dijake/učitelja
- sodobnejša literatura (jezik!)
- film-knjiga

ORIS FILMSKO-LIT. PROJEKTA (Slumdog Millionaire)

PROJECT ELEMENT	% OF THE FINAL GRADE
in-class literary presentation by students (Google doc)	20 %
shared glossary entries (Google doc)	10 %
creating own films	30 %
creative writing of 250-300 words based on the lit. work	40 %

- linguistic aim: development of all 4 skills
- tangible products:
  - a “reading guide by the students for the students”
  - a glossary/dictionary
  - student films
  - students’ creative writing (various text types)
- duration: January/February 2013
- group size: 13 motivated students

ČASOPISNI PORTFOLIO

- Vsak mesec dijak najde, natisne, prebere in „analizira“ članek:
  - Povzetek,
  - slovarček 10 najbolj koristnih besed;
- osnova za končno ustno oceno;
- dijakov „nadzor“ nad oceno in potekom spraševanja.

PREDNOSTI/SLABOSTI

- boljši pregled nad napredkom dijaka
- pristnejši odnos učitelj – dijak
- manjša in homogenejša skupina → a nujno ne hitrejši napredek (dolgoročnejši?)
- več interaktivnih aktivnosti
- uvrstitev v določen nivo → vpliv na dijakovo samozavest
- vzpostavitev povprečja znotraj obeh skupin
- prehod v drugo skupino

Cilj: Izboljšati maturitetne rezultate pri slovenščini, matematiki in tujih jezikih

Zaključek

PRO-oddelki predstavljajo možnost prenove gimnazijskega programa v smeri uvajanja:

1. Različnih nivojev zahtevnosti
2. Didaktične prenove (poudarek na projektne delu z osnovami raz. dela)
3. Fleksibilne izvedbe predmetnika
4. Večje izbornosti